REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.

Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birourĭ de anunciurĭ:

In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik's Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.

RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.

Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 225. **Brașov, Miercurĭ 12 (24) Octomvrie.** **1900.**

Luptele electorale în Bucovina.

Pe când partidele cele marĭ din Austria desfășură mișcarea cea mai viuă pentru a-șĭ asigura la viitórele alegerĭ pentru parlamentul central o posițiune cât mai tare și un succes cât se póte mai favorabil causei lor, pe atuncĭ nicĭ Românii din micul ducat al Bucovinei nu stau cu mânile în sîn. Partidul național român se mișcă în tóte părțile, deși în timpul din urmă, spre marea durere a tuturor amicilor causei române bucovinene, lucrarea lui a fost mult împiedecată și stânjinită în urma tristelor neînțelegerĭ, ce s'au ivit între conducĕtorĭ.

Au fost momente când s'a părut chiar, că partidul național, care se organisase și întrase în luptă cu atâtea frumóse speranțe, este chiar cu totul paralisat. S'a părut că după pactul, ce l'a încheiat majoritatea deputaților românĭ cu guvernul țerii, înaugurând o direcțiune politică oportunistă și șovăitóre, la Românii bucovinenĭ avea sĕ se petrécă acelașĭ lucru ca la Sașii din Ardeal, carĭ la 1890 au schimbat programul lor de luptă și au încetat de-a mai face oposițiune guvernului în speranța deșértă, că astfel vor fi mai scutițĭ de loviturile acestuia.

Mai curênd însĕ decât Sașii dela noi s'a convins poporul român din Bucovina, că o astfel de tactică oportunistă în fața unui guvern, care n'are nicĭ cea mai mică bunăvoință, nicĭ cea mai rudimentară considerațiune pentru marile interese de viéță ale lui, nu numai că nu póte fi folositóre, fiă și numai pentru scurt timp, dér este chiar păgubitóre și periculósă, întru cât póte numai slăbi forța de resistență a poporului.

Deja după câte-va lunĭ dela vestitul pact cu Bourguignon a isbucnit nemulțumirea cu noua direcțiă politică a clubului deputaților, și în ajunul disolvării parlamentului central și a noului apel la alegĕtorii din imperiu, s'a pronunțat crisa în sînul Românilor bucovinenĭ prin aceea că programul și rolul partidului național de odinióră l'au luat bărbații, carĭ au format noul partid poporal național. Acest partid, în frunte cu bărbațĭ ca deputații Iancu cav. de Flondor, Eud. Hormuzachi, Dr. G. Popovicĭ etc., a și decis imediat o campaniă energică electorală și în timp fórte scurt a reușit sĕ grupeze în jurul sĕu tóte elementele pronunțate naționaliste din sînul Românilor bucovinenĭ. Numĕróse adunărĭ districtuale de bărbațĭ de încredere românĭ au proclamat solidaritatea cu partidul poporal național, invitând pe d-nii Dr. G. Popovicĭ și Eudoxiu Hormuzachi sĕ priméscă candidatura de deputațĭ. S'au ținut și se țin mereu adunărĭ electorale districtuale în localitățile principale române și programul național, care părea părăsit, e din nou înscris pe drapelul cu care Românii naționaliștĭ au întrat în luptele electorale.

E dureros, că tocmai într'un timp când — precum se accentuéză în tóte manifestele electorale ale diferitelor partide — se tratéză chiar de o cestiune de esistență a parlamentarismului și a așeḑămintelor de față constituționale în Austria, s'a ivit între Românii bucovinenĭ sciziunea acésta între „oportuniștĭ“ și „naționaliștĭ“.

Imbrățișarea direcțiunei oportuniste putea avea óre-care înțeles numai décă în adevĕr s'ar fi schimbat sistemul de guvernare în Bucovina, devenind mai drept și mai echitabil pentru Românĭ. Dér și aicĭ s'a arătat acel fenomen, ce-l vĕḑurăm și la noi, că Românii sunt privițĭ cu ochĭ rĕi și că nisuințele lor de progres și de desvoltare națională sunt chiar urgisite si persecutate de contrarii lor secularĭ.

In asemenĭ împrejurărĭ, când nicăirĭ, pe nicĭ un teren, nicĭ chiar în școlă și în biserică Românii bucovinenĭ nu sunt scutițĭ în desvoltarea lor, ci trebue sĕ îndure ḑilnic cele mai marĭ nedreptățĭ și prigonirĭ, trebue sĕ resimtă ḑilnic réua voință și scopurile meschine ale acelora, a căror datoriă este sĕ vegheze, ca poporul sĕ nu fiă știrbit în drepturile sale, nu mai póte fi vorba de o împăcare fiă și numai trecĕtóre cu aceia, dela carĭ derivă tóte aceste nelegiuirĭ.

Pentru cei-ce cunosc cât de puțin raporturile din Bucovina, este acésta atât de invederat, încât ei trebue sĕ se mire, că a putut fi vorba acolo vr'odată în serios de un pact cu Bourguignon și cu uneltele lui.

Mult atêrnă viitórea consolidare interióră națională a Românilor bucovinenĭ dela succesul, ce-l va puté dobêndi partidul poporal național la alegerile pentru parlament.

Tocmai acum se face alegerea așa numiților electorĭ (Wahlmänner). După cum va reuși acésta alegere se va decide și succesul alegerilor definitive de deputațĭ, căcĭ electorii vor face acésta alegere.

Dorim, ca Românii bucovinenĭ sĕ fiă mulțumițĭ cu aceste alegerĭ și sĕ găséscă în ele garanța, că din urnă vor eși ca representanțĭ ai lor bărbații, carĭ se bucură mai mult de simpatia și încrederea poporului.

In jurul căsĕtoriei archiducelui moștenitor de tron.

In ședința de Vinerĭ a comisiunei justițiare a dietei ungare s'a început desbaterea proiectului de lege privitor la inarticularea declarațiunei, ce a făcut'o moștenitorul de tron presumptiv, archiducele Francisc Ferdinand, cu ocasia căsĕtoriei sale.

Proiectul acesta a fost viu discutat în pressa oposițională kossuthistă și s'a pus în vedere cea mai strașnică oposiție contra lui. Kossuthiștii ungurĭ sunt adecă de părerea, că proiectul subminéză suveranitatea națională maghiară, fiind-că ar contrabanda în viața de drept a Maghiarilor o lege a casei de Habsburg, care nu póte fi controlată. „Pericul de drept public“, „regulamente necunoscute“, „sabia lui Damocle“ și câte și mai câte „primejdii“ de felul acesta vĕd kossuhiștii maghiarĭ în inarticularea amintitei declarațiunĭ, care ar „rĕsturna cu fundul în sus ordinea succesiunei la tron“, punctul cel mai solid al vieții de stat.

In rêndul discusiunilor amintitei comisiunĭ, au luat cuvêntul kossuthiștii cei mai esacerbațĭ. *Polonyi* G. a ḑis, că declarația archiducelui Francisc Ferdinand vatĕmă constituția, legile și consciința națională a Maghiarilor, fiind-că ea tinde a contrabanda în Ungaria recunóscerea întroducerii în legile Ungariei a unei legĭ de casă și a unei instituțiunĭ matrimoniale morganatice de proveniență germană. A mai ḑis Polonyi, că declarația acésta face imposibilă pe vecie dinastia națională în partea femeiascá în Ungaria. Esceptionéză vorbitorul și aceea, că căsĕtoria din cestiune nu s'a încheiat înaintea autorității civile și astfel în Ungaria, unde legea prescrie căsĕtoria civilă, este nevalabilă.

Un alt kossuthist, Bela *Barabas*, consideră proiectul de cel mai mare atentat în contra constituției străvechĭ și a legilor. Declarația s'a făcut sub presiunea așa numitei „Hansgesetz“, pe care comisiunea n'o cunósce încă. Nu primesce proiectul și declară, că-i va face cea mai hotărîtă oposițiă, ér décă camera îl va primi, el nu-l va recunósce nicĭ-odată de valabil.

A luat cuvêntul și ministru-președinte *Szell*. Declară, că ia tótă rĕspunderea pentru proiect. Față cu observarea lui Barabas, că proiectul ar fi un atentat, ḑice, că nu este așa, că inarticularea lui e necesară, vorba fiind despre un eveniment însemnat în casa domnitóre, despre care parlamentul trebue sĕ ia act. Ce privesce cestiunea „presiunei morale“, declară d-l Szell, că archiducele nicĭ-odată n'a voit alt-ceva, nicĭodată n'a gândit alt-ceva, fiind-că el cunoscea datina străveche în casa domnitóre, că adecă aicĭ nu póte fi vorba, decât de-o căsĕtoriă morganatică. E pe deplin înțeles cu Polonyi, că în Ungaria nu e valabilă decât căsĕtoria civilă. Dér în ce privesce estinderea legii civile matrimoniale și asupra casei domnitóre, Szell stă pe acelașĭ punct de vedere ca antecesorii sĕi. După-ce însĕ în Austria nu esistă căsĕtoriă civilă obligătóre, căsĕtoria archiducelui, care s'a încheiat acolo, este a-se judeca după legile respectivului teritoriu. Așa de esemplu, *ar-*

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Părerea unui strĕin
asupra cestiunei israelite în România.

(Urmare.)

In acelașĭ timp — și aicĭ vedețĭ în ce mod se distruge și cercul mai înalt — partea sĕracă a populațiunei — țĕranul, lucrătorul, care nu póte sĕ-șĭ aducă cele necesare din Londra séu din Birmingham — e silită sĕ cumpere marfa próstă a Evreilor șarlatanĭ din simplul motiv, că nu i-se oferă alta. Și putețĭ crede, că acéstă stare de lucrurĭ nu provócă nicĭ o nemulțumire? Din pricinile deja spuse, nu putețĭ afla în România nimic despre acésta, dér vĕ asigur, că într'o ḑi vețĭ auḑi lucrurĭ cu totul neprevĕdute, căcĭ indignarea și mânia sunt în Anglia cu atât mai marĭ, cu cât Englesul a primit pe Evreu cu brațele deschise.

Astfel stau lucrurile în Anglia; étă ce au putut sĕ facă 100.000 de Evrei între 39.000.000 de anglo-saxonĭ! Și credețĭ, că décă $5^1/_2$ milióne de Românĭ vor acorda drepturile civile și politice celor 400.000 de musafirĭ, după o sută de anĭ — ce ḑic? — după 50 de anĭ, vor mai esista pe lume Românĭ, decât dór ca hamalĭ, măturătorĭ de strade și proletarĭ țĕranĭ redușĭ la sapă de lemn?

Și fiind-că facem comparația cu Anglia, voiŭ mai adăuga o ultimă observațiă.

Pentru-ca o națiune sĕ devie mare, trebue se îndeplinéscă o condițiune fundamentală: sĕ-șĭ formeze un caracter național, adecă o rassă particulară, deosebită de celelalte. Popóre fórte diferite s'au ciocnit pe insulele englese; dér tóte erau din aceeașĭ familiă, din rassa nord-europénă, *homo europaeus* al antropologilor. In cursul vécurilor, prin încrucișare urmată de selecțiune, s'a născut o rassă nouă, cu totul originală și cât se póte de bine caracterisată. In acéstă rassă particulară îșĭ are rădĕcina tot ce a făcut mărirea Angliei — atât pe terenul poetic și scientific, cât și pe terenul acțiunei practice, al industriei, al întreprinderilor.

Dér și Moldova și Muntenia sunt țĕrĭ străvechĭ, totușĭ în România de astăḑĭ ele sunt departe de a fi ajuns la o astfel de contopire; împrejurarile istorice au împedecat formarea unei rasse unitare, naționale. Acésta trebue sĕ se schimbe, căcĭ altfel nu vețĭ ajunge nicĭ odată o națiune mare și consolidată. Românul propriŭ dis trebue sĕ-șĭ asimileze în mod desĕvêrșit celelalte elemente; pe Grecĭ, Bulgarĭ, Armenĭ, Germanĭ etc., căcĭ tóte aceste naționalitățĭ sunt înrudite cu dênsul. Acéstă asimilare nu va puté decât sĕ l îmbogățéscă. Chiar și țiganul, deși mult departe, aparține fără îndoială rassei ariane.

Esperiența ne dovedesce însĕ, că o contopire cu Evreii prin încrucișare sexuală, este o întreprindere mai întâiŭ vătĕmătóre și apoi ilusorie.

Că este o întreprindere vătĕmătóre, ne învață sciințele naturale. Darwin a dovedit, servindu-se de un material uriaș (veḑĭ Animals and Plants under Domestication, cap XV și XIX), că o încrucișare între rasse neînrudite, séu între rasse înrudite, dér ale căror însușirĭ s'au desvoltat deja prin selecțiune în direcții fórte deosebite, duce în mod inevitabil la degenerare. „Crossing obliterates characters“ ḑice el; încrucișarea înlătură însușirile distinctive ale ambelor rasse și produce pe bastardul propriu ḑis, o ființă al cărei caracter este lipsa de caracter. La acésta se mai adaugă faptul, că rassa mai puțin nobilă și din puctul de vedere secsual mai tare, învinge în tot-déuna. După câte-va generațiunĭ, mulatri se întorc la tipul curat al negrului. Copiii eșițĭ din amestecul Evreilor cu Europenii sunt bastardĭ, înclinând însĕ fără escepție spre judaism. Une-orĭ acest fapt rĕmâne puțin vizibil, o generațiă séu chiar două; dér deodată, fără un alt amestec semitic, apare în fața nóstră Evreul curat, ca și cum erĭ ar fi venit de pe țĕrmurile Iordanului! Așa dér prin amestecare cu numĕrul vostru enorm de Evrei, ațĭ nimicì din rădĕcină puterea visatului mare stat român, anur[illegible] orĭ-ce posibilitate de a selecta o nouă [illegible] națională puternică. Insĕ afară de

chiducele Rudolf a încheiat în Bruxella căsĕtoria civilă.

Desbaterea s'a continuat în ședința de Sâmbătă a comisiunei și proiectul a fost primit atât în general, cât și în special. Discusiunea a fost fórte pasionată și sgomotósă. S'a întêmplat, că vorbitorii guvernamentalĭ au avut păreri cu totul divergente, ceea-ce a produs mare satisfacțiă în rêndurile oposiției. Impresia, ce au lăsat'o discusiunile din acéstă ședință este că partida guvernamentală a îndurat o derută morală, ba în cercurile liberale se crede, că posiția guvernului e sguduită în basele ei, fiind-că proiectul este redactat cu mare superficialitate.

Ministru-președinte Col. *Szell* a luat și de astă-dată cuvêntul. El însĕ n'a voit sĕ arate legea casei domnitóre, a declarat numai atât, că legea acésta datéză din 1839.

Se dice, că posiția, ce au luat'o kossuthiștii în contra proiectului, este un preludiu al discusiunilor înfocate, ce vor urma în cameră, unde proiectul se va desbate, probabil, la finea lunei curente. La tótă întêmplarea, oposiția din dietă pregătesce pe tema acésta un asalt strașnic în contra guvernului.

Manifestul progresiștilor germanĭ.

Dilele aceste s'a ținut în Viena o conferență bine cercetată a partidei germane progresiste, în care s'au discutat raporturile din singuraticele cercurĭ electorale. Presidiul conferenței a presentat textul unui manifest către alegĕtorĭ, în care se dice între altele:

„Viitorul cel mai apropiat póte sĕ decidă, décă Austria sĕ esiste și mai departe ca stat unitar, orĭ sfărîmată în bucățĭ, sĕ fie dată pe mâna unei dictaturĭ slave. Este o erôre a se crede, că Cehii duc lupta națională numai pentru regularea dreptului de limbă în unele ținuturĭ ale țĕrii. Germanii aștéptă îndreptarea stărilor actuale numai dela un guvern conscient și dela conlucrarea unei representanțe conscienţióse, prin care, pe lângă stabilirea legală a limbei germane ca limbă de stat séu mijlocitóre, s'ar garanta și formațiunea unitară a statului. Numai prin condiția acésta priordială se póte consolida posițiunea moștenită a poporului german, se póte scuti înafară puterea statului și se póte deslega în mod mulțămitor problemele economice însemnate ale proximului viitor. Apropierea acestui scop nu se póte altfel, decât déca partidele de sentimente germane vor procede într'un „Reichsrath" capabil de lucrare unitar și în rêndurĭ strînse și déca vor evita frecările de prisos între ele. In tóte împrejurările însĕ partida progresistă germană va lupta neclintită și fără nicĭ o considerare pentru susținerea constituțiunei, pentru principiile liberale, pentru reformele sociale și economice, pentru apĕrarea muncei cinstite și mai pe sus de tóte pentru interesele drepturilor poporului".

Istoricul comitetelor bulgare.

Étă istoricul ce-l face *comitetului suprem din Sofia* și celorlalte comitete bulgare judecătorul de instrucție Ioan Florescu în ordonanța sa definitivă, dată în complotul bulgăresc.

Dintr'un avênt patriotic și o aspirație națională, se născură, cu mult înainte de 1885, în Bulgaria, o mulțime de asociațiunĭ populare, rĕspândite mai prin tóte orașele acestui stat. La început, aceste asociațiunĭ n'aveau nimic de alarmant, mai târdiu însĕ, când un rĕsboiŭ fericit deschise poporului nouĕ căi pentru aspirațiunile sale, aceste asociații se transformară în comitete revoluționare și înscriseră în programul lor desrobirea Bulgarilor macedonenĭ de sub jugul turcesc, prin ajutorul revoluției.

După noua organisare, Sofia deveni sediul comitetului central revoluționar, dis Varhoven-comitet, comitetul suprem, de unde trebuia sĕ purcédă ordinele de organisare și esecutare. Scopul comitetului esecutiv din Sofia — după aceea ce resultă din instrucția nóstră — este sĕ se omóre toțĭ spionii și trădătorii intereselor revoluțiunei macedonene, precum și pe toțĭ aceia carĭ se vor dovedi, că vor sĕ pună piedecĭ desvoltării acestei revoluțiunĭ.

Se va vedea mai la vale cum acéstă instituțiune, care admitea în mijlócele sale crima, a mers tot mai jos, pe panta degradării și a culpabilității. Déca comitetele revoluționare din Sofia șĭ-ar fi mărginit acțiunile pe teritoriul statului lor — orĭ cât de condamnabilă ar fi fost acéstă crimă, justiția română nu avea a se ocupa. Parte însĕ din membrii celor două comitete, cel din Sofia și cel din Rusciuk, în frunte cu presidentul comitetului revoluționar suprem, Boris Sarafoff, au cutezat sĕ ordone și sĕ înlesnéscă crime pe teritoriul român, trimițênd asasinĭ în Bucurescĭ și creând aicĭ, în Capitala României, un focar revoluționar din cele mai periculóse. Acest lucru fiind bine stabilit în cursul instrucției, sunt nevoit a schița, în trécĕt, organisarea acestor comitete din carĭ fac parte agenții provocătorĭ ai crimelor comise pe pământul țĕrii nóstre.

In anul 1899, luna Maiŭ, fù ales ca președinte al supremului comitet, Boris Sarafoff, locotenent în retragere, om de o fire îndrăsnéță, plin de ambiție și lipsit de scrupule. Dela alegerea sa, comitetul suprem intră într'o fază de acțiunĭ tot mai violente și mai imorale. Sarafoff se alege în comitet cu aureola de erou, căcĭ numele sĕu devenise fórte popular în Bulgaria, în urma luptelor, ce el susținuse cu Turcii în Macedonia, cu prilejul revoluției din anul 1895, când scăpase ca prin minune de o mulțime de pericole și o condamnare la mórte. El s'a înconjurat de creaturĭ de ale sale, nisce foștĭ militarĭ, carĭ ca și el, cred orbesce în criminala maximă: „Scopul scusă mijlócele". Aceștia sunt: D. Davidoff, vice-președinte; Gh. Petroff, casier, și V. Covaceff, secretar al comitetului și redactor al diarului revoluționar „Reforma". Din comitetul esecutiv mai făceau parte la acea epocă: colonelul în retragere Jeleawski, locotenentul în retragere Ivanciu Stoianoff, locotenentul Busuncoff din Sliven, locotenentul Zugrafoff, căpitanul Matroff din Sliven, căpitanul adjutant Popoff din Rusciuc, locotenentul de cavalerie din Sofia Garafaloff, căpitanul Protogheroff din regimentul II infanterie din Rusciuc, Rtomister Notovicĭ, comandant de cavalerie în Lom-Palanca și alții.

In Sofia, președinte de onóre al comitetului este generalul Nicolaeff, adjutantul Principelui Domnitor.

Din desfășurarea acestui istoric se va vedé, cum Sarafoff și comitetul suprem ordonă crime îndrăznețe, bine ascunșĭ după așa disa „sfânta causă" și organiséză spargerĭ și hoții, întocmai cum fac bandele celor mai vulgarĭ rĕu-făcĕtorĭ, pentru a umplé casa comitetului revoluționar și a puté sĕ-șĭ atingă mai curênd un ideal de mai înainte pângărit.

La Bucurescĭ, Boris Sarafoff înființéză un comitet compus din Al. Trifanoff, președinte și M. Bozniacoff, A. Poparsoff, N. Bogdanof dis Hagiu, consilierĭ, luându-le la toțĭ jurămêntul, conform usului, în séra de 10 Decemvrie 1899, în hotelul „Unirea" din Bucurescĭ.

Jurămêntul a fost prestat pe o icónă, un revolver și un pumnal, după următórea formulă:

„Jur în numele onórei mele și înaintea lui Dumnedeu, că voiŭ servi causa macedoneană cinstit și credincios și voiŭ esecuta ordinul Supremului Comitet Macedonean, fără nicĭ o contradicere.

„Sărutând acéstă armă rĕcorósă a sfintei revoluții, dau drept fiă-căruia, care ar observa, că mișelesce tredez poporul meu, orĭ nu esecut ordinele supremului comitet macedonean, cu aceeașĭ sfântă causă, sĕ spargă craniul meu, orĭ sĕ străpungă pieptul meu.

„Fie, ca bine-cuvêntarea lui Dumnedeu sĕ pecetluiască acest jurămênt al meu.

„Amin".

Compunênd comitetul din Bucurescĭ dintr'un president cult și inteligent cum era Trifanoff, și din consilierĭ ca Bozniacoff, Poparsoff și Bogdanoff, carĭ nu erau decât nisce ómenĭ ordinarĭ și fără căpătâiŭ, Boris Sarafoff făcea, într'adevĕr, o lovitură de maestru: el unea abilitatea cu devotamentul și putea în liniște sĕ dea fiă-căruia rolul ce i-se cuvenea. Lui Trifanoff, tînĕr, de 19 anĭ, pasionat de a-șĭ câștiga o reputație, și capabil de a șĭ-o câștiga, îi dete sarcina cea mai seducĕtóre: el trebuia sĕ ție discursurĭ, sĕ facă apel la sentimentele umane ale emigraților macedonenĭ în România, sĕ adune cotisații pentru cumpĕrare de arme și sĕ facă cât mai mulțĭ prozelițĭ, carĭ sĕ jure, că vor pleca în primăvéra anului 1900 în Turcia, unde comitetul revoluționar trebuia sĕ aprindă revoluția în orașele Ohrida și Prilep, vilaetul Bitoliei.

Celorlalțĭ membri-consilierĭ, Sarafoff le dă o însărcinare cu totul diferită: el le ordonă crime și spargerĭ de case de banĭ, lăsând chiar sume pentru cumpĕrarea de chei false.

Complotul contra Regelui Carol.

(Din rechisitoriul definitiv al primului-procuror M. Miclescu).

Sarafoff și tovarășii sĕi, prin înființarea comitetului de aicĭ, urmăreau nu numai o acțiune de propagandă în folosul causei macedonene printre Bulgarii din Bucurescĭ, dér încă un plan întreg de acțiunĭ ostile contra Statului român. La formarea, cum s'ar dice: „oficială", a secțiunii Bucurescĭ, Sarafoff vine în Bucurescĭ și dă instrucțiunĭ despre ceea-ce trebue sĕ se lucreze de membrii numițĭ de el.

Cea dintâiŭ idee destinată a fi rĕspândită printre Bulgarii de aicĭ este, că România ar fi singura piedecă la realisarea scopurilor comitetului cu privire la Macedonia. Apoi într'o consfătuire intimă cu Alexandru Trifanoff, Nicola Bogdanoff, Marcu Bosniacoff și Anghel Pop-Arsoff, discută modul cum s'ar puté crea dificultățĭ Statului român, pentru ca în timpul când revoluțiunea ar isbucni în Macedonia, România sĕ nu pótă interveni milităresce în Bulgaria.

Este o adevĕrată deriziune de a vedé persóne ca Bogdanoff, Trifanoff și ceilalțĭ căutând sĕ dea soluțiunĭ la cestiunĭ de acest fel. Cu tóte acestea Sarafoff, care era ecoul întregului comitet în Sofia, scia bine ce face; scia, că acei cu carĭ vorbea erau numai instrumente de supunere órbă, față de carĭ discuta numai de formă și cărora avea numai ordine de transmis.

Trifanoff, ca cel mai cult, a propus sĕ ni-se creeze dificultățĭ prin o agitațiune îndreptată în contra Ovreilor, la care Sarafoff i-a rĕspuns, că el este numai un idealist și că agitațiunea pe cestia evreiască nu ajunge; că pentru a ajunge la desordinea și confusiunea în Statul român, *Regele României trebue ucis* și în acelașĭ timp ar trebui *sĕ se arunce o bombă cu dinamită la Camera deputaților*; că România fiind aliată cu *Serbia, acelașĭ atentat trebue pornit și în contra vieței Suveranului acelei țĕri.*

Ideia acésta a fost numai decât primită de Bogdanoff, Bosniacoff și Pop-Arsoff. Singurul Trifanoff a stat în reservă. Sarafoff a și distribuit rolurile: *Marcu Bosniacoff, împreună cu Anghel Pop-Arsoff trebuiau sĕ ucidă pe Regele nostru*; îndată după comiterea faptului, trebuiau sĕ se travestéscă în brutarĭ și sĕ stea ascunșĭ la Nicola Bogdanoff acasă, până când va sosi momentul favorabil ca sĕ pótă pleca în Bulgaria.

Nu putem sci, déca acest complot ar fi fost în adevĕr adus la esecutare; dér el a fost perfect hotărît la hotelul „*Unirea*" în Bucurescĭ, în camera pe care a ocupat'o Sarafoff în dilele de 9, 10 și 11 Decemvrie 1899.

E posibil încă ca arestarea lui Bosniacoff și Pop-Arsoff în crima Fitowski și deținerea lor în prevenție până la Iulie, sĕ fi fost causa, că atentatul n'a fost încercat.

După declarațiunile inculpatului Nicola Bogdanoff, omul cel mai devotat și de încredere al lui Sarafoff, *acest atentat trebuia sĕ se comită la un moment când ar fi isbucnit și revoluția în Macedonia.*

Se pare însĕ, după evenimentele, ce s'au desfășurat, că acéstă mișcare a fost amânată, căcĭ autoritățile otomane, presimțind lucrurile la timp, au luat mĕsurĭ în consecință. Nu e mai puțin adevĕrat, că complotul a fost urzit și *dovedile, carĭ stabilesc esistența lui, nu sunt din cele ce nu se pot tăgădui.*

Găsirea corespondenței lui Spiru Alexoff, despre care am vorbit deja, a avut de efect sĕ deslege limba tuturor inculpaților, a acelora din afacerea Fitowski ca și a celor din crima Mihăileanu.

Nicola Bogdanoff, care nu participase la celelalte crime, avea sĕ jóce, după cum am vĕdut, un rol important în complotul, ce se pregătise. El era inima lui, la dênsul trebuia sĕ se aducă bombele cu dinamită și sĕ se ascundă omorîtorii după fapt. Modul cum atentatul a fost plănuit și hotărît este reprodus în tóte detaliile sale și în mod identic, atât de Nicola Bogdanoff cât și de Alexandru Trifanoff. Acéstă concordanță are o putere probantă sdrobitóre, căcĭ acești inculpațĭ, carĭ se despărțiseră din luna Ianuarie, nu mai avuseseră nicĭ un contact împreună.

O consfătuire între ei fusese decĭ imposibilă; mai mult încă, Trifanoff era osînditul comitetului și prin urmare esista o dușmăniă vĕdită între el și Bogdanoff. Așa dér un fapt, care apărea din două isvóre atât de diferite, avea tótă siguranța adevĕrului. De-altmintrelea însu-șĭ Nicola Miteff mărturisesce, că Marcu Bosniacoff și Anghel Pop-Arsoff i-au destăinuit la închisóre complotul în contra Regelui României; el istorisesce cum Anghel Pop-Arsoff li-a spus într'o di cu mare tristețe téma lor, că Trifanoff ar fi mărturisit și acest complot, care avea sĕ atragă asupra lor rigorile cele mai marĭ ale închisorii.

In realitate, însĕ, Trifanoff nu a divulgat nimic decât atuncĭ, când a vĕdut, că comitetul, pe care îl servise cu atâta credință, decretase și mórtea sa. Atuncĭ punêndu-se sub protecția întrégă a justiției nóstre, ni a mărturisit, că scrisórea cu data de 15 Ianuarie 1900, scrisă și semnată de Sarafoff, găsită la perchisiția dela Traiciu Zvetcoff, se referea la acest complot. El susține, că acéstă scrisóre fusese trimisă lui Marcu Bosniacoff și că rêndurile următóre: „băgațĭ bine sémă, principalul scop sĕ se realiseze. Esaminațĭ cestiunea din tóte părțile, așa încât în diua când vețĭ primi ordinul de esecutare sĕ fițĭ gata", se raportéză esclusiv la complot.

Acum se esplică, cu deplină lumină, interesul cel mare, pe care comitetul avea de-a face sĕ dispară cât mai repede Trifanoff acel martor incomod, care la un moment dat putea sĕ divulge acest mare secret. Acum se póte convinge orĭ-cine, că

---

o astfel de întreprindere este ilusorie: Evreii nu vor sĕ se contopéscă cu celelalte popóre ale pământului. Déca ar vré acésta, isolarea n'ar fi legea fundamentală și principiul de viață al judaismului; de mai bine de o miie de anĭ nicĭ n'ar mai fi Evrei, după cum nu mai sunt cartaginesĭ, tyrianĭ, moabițĭ séu amonițĭ, popóre înrudite cu dênși. Tóte aceste populațiunĭ s'au contopit prin amestecare cu alte popóre mai marĭ. Evreul din contră esistă încă astădĭ, fiind-că s'a opus în tóte timpurile de a se amesteca cu alte popóre. „Numai pe voi v'am cunoscut din tóte popórele pământului", dice Iehova către Evrei. Nu noi, ci Evreul este acela, care privesce prăpastia dintre el și noi, ca imposibilă de trecut. Filosoful evreu, Philo, un om fórte liberal și progresist, nu un credincios ortodox, o spune scurt: „numai Israeliții sunt ómenĭ în adevĕratul înțeles al cuvêntului". Când s'a întemeiat adevĕratul judaism oposițiă cu israelitismul de mai târ— anume după întórcerea din cap-ea babilonică — s'a considerat ca cel mai greu pĕcat, „un pĕcat contra lui Dumnedeu" (Nehemia, XIII, 27): „când fiiĭ voștri vor lua femei strĕine". Acéstă lege are valóre adĭ ca acum 2500 anĭ. Cu totul alt-ceva este de a infecta cu sânge evreesc popórele strĕine; acésta s'a făcut totdéuna în mod sistematic! Căcĭ deja legea veche privesce căsĕtoria unei evreice cu un strĕin nu ca de dorit, dér ca un pĕcat mai mic și plutocrația evree internațională de adĭ căsĕtorindu-șĭ fiicele cu principĭ și cu nobilĭ, capătă întrare și influență în acele cercurĭ înalte care i-au fost închise până atuncĭ, fără ca națiunea pur evree sĕ fie profanată de o singură picătură sângele desprețuit al goilor — pentru a mĕ folosi de limbagiul biblic — „fără ca sĕmênța sfântă sĕ fiă pusă în comun cu popórele strĕine" (Ezra. IX 2).

(Va urma.)

Rectificare. In foiletonul din numĕrul de erĭ, colona 3-a, rêndul 3 de sus, în loc de „...și din nefericire aceste afirmărĭ nu erau întemeiate" etc., este a se ceti: „și din nefericire aceste afirmărĭ *nu erau* neîntemeiate".

nu pentru slăbiciunea de-a fi arătat pe omorîtorii lui Fitowski se hotărîse pierderea lui. Interesul acestui nou asasinat era de a-se îngropa, odată cu cadavrul lui Trifanoff, şi posibilitatea de a se da la lumină seria neîntreruptă de fapte criminale a acestei asociaţiunī de făcĕtorī de rele, care devenise un pericol nu numai pentru Bulgaria, dér încă şi pentru statele vecine.

(Va urma.)

SCIRILE DILEI.

— 10 (23) Octomvrie.

„In contra băncilor valahe.“ Cu devisa acésta pronunţată, vestesc foile „patriotice“ scirea, că la Clujiŭ se plămădesce înfiinţarea unui aşa numit: „*institut de banī maghiar cultural pentru paralisarea băncilor valache*“. Ideia a rĕsărit din creerii unui Kadar Ianos, care e un secretar la districtul ev. ref. va sĕ dică trebue sĕ fiă un mare domn. Se spune, că mai bine de-un an acesta s'a tot svîrcolit, şi a ajuns până la atât, că peste 1000 de inşī dintre „aristocraţii honoraţiorī bogaţī şi magnaţī“ s'au declarat, că „ar fi aplicaţī“ a întra între acţionarī cu câte 6—700,000 coróne. — Se va vede acuşa ce ispravă vor face crâncenii „patrioţī“, carī drept recunoscinţă pentru că băncile române — cum înşi şī Ungurii mărturisesc — le fac lor mare serviciu, — acum li-au jurat vedī Dómne, mórte. Noi însĕ prea mare temere de asta nu avem, mai ales fiind-că scim şi vedem, că prin Ardeal nu ne prea îmbuldesc „honoraţiorii bogaţī“, carī sĕ scótă aşa uşor sutele de mii din busunar. De ar puté ar scóte pentru a-şī acoperi datoriile, dér nu pentru acţiunī de banī, carī şi aşa curênd ar sbura din busunarul lor.

Complectarea armamentului bulgar. Din Sofia se, scrie că Bulgarii sunt departe de a-şī astîmpăra furia lor rĕsboinică. Ministrul de rĕsboiŭ bulgar lucréză de mai multe sĕptĕmânī cu comandanţii de corpurī la reorganisarea armatei şi complectarea echipamentului de rĕsboiŭ. O comisiune compusă dintr'un colonel de artileriă, un maior de administraţie şi doi căpitanī dela statul major, au plecat în Germania, de aci se va duce în Austria pentru a face o comandă de puştī sistem nou şi de mai multe tunurī cu tragere repede. Pentru acoperirea cheltuelilor, ce vor necesita aceste comande şi altele carī se vor face pentru îmbunătăţirea armamentului, guvernul bulgar va supune Sobraniei, care este convocată pe diua de 25 Octomvrie, un proect de lege pentru acordarea unui credit de 25 milióne lei.

Adunare poporală oprită. In Ciuc-Sân-Mărtin (Ardeal) partida poporală a voit sĕ ţină Dumineca trecută o adunare poporală. Fisolgăbirĕul însĕ a aprit'o pe cuvênt, că vorbitorii, carī conform arătării aveau sĕ vorbéscă în adunare, au voit ca în aceeaşī di sĕ ţină vorbirī şi în alte localităţī. Tot astfel sĕ fi procedat autoritatea administrativă şi faţă cu adunarea poporală din comitatul Zala. Partida poporală voesce sĕ interpeleze pe ministru de interne în dietă cu privire la acésta.

Done milióne deficit. Décă *Budapesta*, „inima ţĕrii“, va merge înainte pe calea pe care a apucat în privinţa financiară, atuncī nu mult va întârdia — falimentul. In budgetul comunei pe anul viitor se arată un deficit de 2,094,264 cor. Incassările sunt prevĕdute adecă cu 36,194,741 ér cheltuelile cu 38,289,008 cor. Se crede, că în urma acestei „chivernisirī“ guvernul se va amesteca, în administraţia financiară a Budapestei, căcī altfel oraşul va da în scurt timp făliment.

Şcolarī jidanī în şcólele medii. E surprindĕtor, că după constatările statisticei oficióse în anul şcolar 1898/99 numĕrul elevilor jidanī în şcólele medii din Ungaria a fost de 12,779. O fóiă unguréscă face socotélă, că décă din numĕrul locuitorilor de 16 milióne din ţéră un milion sunt Jidanī, atuncī numĕrul elevilor jidanī din şcólele medii e de 22·64 percente şi numai cei catolicī îi întrec, toţī cei de alte confesiunī stau îndĕrĕtul lor cu numĕrul. Dintre cei 12,779, nu mai puţinī ca 3017 studiéză la şcóle medii catolice.

Inaintările în armată se vor publica, după cum se anunţă din Viena, în 28 Octomvrie a. c. De rêndul acesta se vor face multe înaintărī, mai ales în corpul medical al oficerilor. Douĕ-decī şi cincī de medicī de regiment vor fi înaintaţī la rangul de medic de stat major şi dintre aceştia din urmă vor fi înaintaţī în numĕr mai mare în clasele superióre.

Confiscarea averei Burilor. După o telegramă din Pretoria părerea dominantă acolo ar fi, că acum e momentul oportun de a se confisca averile şi proprietăţile Burilor, carī sunt încă sub arme. Acésta ar avé o imediată influenţă asupra şefilor bogaţī din lagĕrul bur. In casul când confiscarea nu se proclamă, e fórte probabil, că rĕsboiul guerila sĕ continue încă şése lunī.

Director suprem reg. pe anul şcolar 1900—1901 pentru gimnasiul superior român din Braşov, pentru gimnasiul inferior gr. or. din Brad şi pentru şcóla reală română din Braşov, a fost numit d-l Iosif *Elischer*.

Mirele Reginei Olandei, după o nouă lege; ce va aduce-o în curênd regimul olandes, după cununia sa cu tînĕra regină Wilhelmina va primi titlul de „Alteţă regală“. Legea va mai stabili hotărît, că prinţul nu va avé nicī titlul de rege séu vr'un drept regal.

Cununiă. D-l *George Savu* din Braşov şi d-ra *Maria Dimu* din Turcheş se vor cununa Dumineca în 15 (28) Octomvrie 1900 la órele 3 p. m. în biserica gr. or. a S.-lui Ioan din comuna miresei.

Societatea de lectură „Ioan Popasu“ a tinerimei studióse dela Institutul teologic-pedagogic din Caransebeş în şedinţa din 1 Oct. a. c. s'a constituit în următorul mod: preşedinte: Dr. Petru Barbu; v.-preş.: Axentie Popovicī, cler c. III; Notar I: G. Vior cler c. III; notar II: Sim. Popovicī ped. c. IV; bibliotecar: Vict. Borlovan, cler. c. II; v.-bibl.: Dăm. Neagoe, ped. c. III; cassar: Emil Chimbir, cler. c. II; Contr.: Ioan Terfaloagă, ped. c. III: Redactor: Svetozar Mutaşcu cler. c. III; Econom: Nic. Muntean, cler. c. I Membri în comitet: Adr. Iancovicī şi Val. Nemoean, clericī c. III; Sim. Bartolomeu şi Cornel Biro cler. c. II; Mihai Gaşpar şi Fortunat Mureşian, cler. c. I; Petru Buzera, ped. c. IV; const. Petra, ped. c. III; Miron Popovicī, ped. c. II şi Pavel Bogoevicī ped. cl. I. — Pentru comitet: Axentie Popovicī v.-preşedinte. Simion Popovicī not. II.

Venin în loc de medicină. Din Zombor se scrie: Păzitorul de pădure Kéménczy Mihaly din Bezdan fiind bolnav a chemat medic, care i-a dat o recetă, ér acésta fù dusă de soţia bolnavului la farmacia lui Bela Stücz. Bolnavului 'i-s'a făcut mai rĕu după ce a luat medicina, a căpĕtat sgârciurī şi medicul a constatat învenınare. S'a dovedit, că medicina, ce a dat'o farmacistul Stücz, în loc de pilula cascar era otravă care imediat avea sĕ producă mórte. S'a pornit cercetare şi pertractarea s'a ţinut dilele acestea. Farmacistul Stücz a fost osêndit de tribunal pentru omor comis din neprecauţiune la o jumĕtate an temniţă şi 100 cor. pedépsă principală, 50 cor. pedépsă secundară şi interdicerea pe timp de un an dela esercıarea dreptului de farmacist. Osînditul a înaintat recurs.

Solda Burilor. Guvernul transvaalian a reorganisat luna trecută trupele bure, ceea ce încă arată, că Burii nu se gândesc la depunerea armelor. Una dintre reforme este, că din 14 Septemvrie soldaţii burī primesc soldă. Până acum luptătorii burī, indigenī séu strĕinī, nu căpĕtau banī, de acum înainte însĕ li-se dă 5 şilingī (cam 7 cor.) la di, adecă o soldă pe care n'o primesc soldaţii nicī unei armate. Reforma acésta are mare valóre mai ales pentru luptătorii europenī, carī speréză în chipul acesta, că după sfîrşitul rĕsboiului nu vor rĕmâné fără de ajutor bănesc. In timpul din urmă strĕinii au eşit în massa din armata bură. Acum însĕ ei vor întra din nou în luptă.

Costume naţionale femeescī licitate. Ni-se împărtăşesce, că la gara din loc au fost vêndute erī prin licitaţiă mai multe costume naţionale române femeescī cu totul nouĕ, fórte fin lucrate şi de-o esecuţiune escelentă. Printre aceste: cămăşī, şorţurī, pieptare cusute în gaetan şi fir etc. Costumele licitate se află acum în posesiunea d lui Dumitru *Lupan*, în Scheiul Braşovului. Provenienţa lor nu este cunoscută şi probabil, că ele séu că au fost pierdute de cineva şi s'au aflat în vr'un vagon în gara din loc, séu, că fiind trimise din România la adresă greşită — căcī ca sĕ fi fost confiscate mai greu se póte admite în casul de faţă — au fost returnate aicī, unde după óre-care timp s'au şi vêndut prin licitare. Posesorul actual al costumelor face cunoscut acésta cu scop, de a-se afla adevĕratul lor proprietar.

Din România.

Consiliul de miniştri a semnat jurnalul privitor la convocarea Curţii cu juraţī din Ilfov într'o sesiune estra-ordinară pe diua de 30 Octomvrie v. pentru judecarea afacerilor conexate ale complotului bulgar. Curtea este convocată pentru o sesiune de 10 dile, putênd a fi prelungită încă cu cincī.

*

Este probabil, că Regele şi Principele moştenitor Ferdinand sĕ asiste la 24 Octomvrie în Bucurescī la desvĕlirea monumentului pompierilor, care va fi aşedat, în amintirea luptei din Dealul Spirii, pe piaţa din faţa arsenalului.

*

Dumineca viitóre se va ţiné în Bucurescī un congres al meseriaşilor.

*

Ministrul lucrărilor publice, d-l I. Grădişteanu a sosit Sâmbătă în Bucurescī, venind din strĕinătate, unde a petrecut în concediu mai multe sĕptĕmânī.

*

La Sulina s'au început lucrările pentru construirea unui reservor gigantic de petrol cu capacitate de 80,000 tone, din care petrol brut va puté fi încărcat direct în vagóne.

*

In diua de 18 Octomvrie curent, órele 3 d. m. se va efectua în Bucurescī a 38-a tragere la sorţī a *Scrisurilor Funciare Rurale* 5% pentru un capital de lei 1,012,700, precum şi a III a tragere a Scrisurilor Funciare Rurale 4% in sumă de lei 108.600.

ULTIME SCIRI.

Viena, 22 Octomvrie. Marii proprietarī conservativī şi Slavii de sud au avut adī o conferenţă comună, participând membrii din ambele cluburī. Conferenţa a discutat asupra procederei unitare cu ocasiunea alegerilor.

Londra, 22 Octomvrie. Pressa salută cu însufleţire convenţiunea germano-englesă.

New-York, 22 Octomvrie. „Newyork Tribune“ vorbind despre convenţia germano-englesă se bucură, că s'a manifestat din nou nisuinţa Germaniei, Angliei şi Statelor-Unite de-a păşi în comun acord în cestiunile internaţionale importante. — O telegramă din Peking spune: Mareşalul *Waldersee* s'a esprimat, că campania în China póte fi considerată de încheiată şi el îşī aştéptă în curênd retragerea.

Petersburg, 22 Octomvrie. Fóia oficială publică un comunicat, după care, la ordinul Ţarului, ambasadorul rusesc *Giers* se reîntórce din Tien-Cin în Peking, ca împreună cu representanţii celorlalte puterī sĕ păşéscă în contact cu împuterniciţii chinesī.

Bruxella, 22 Octomvrie. Scopul călĕtoriei lui *Krüger* şi visitele lui în capitalele europene, tind la solicitarea intervenţiei marilor puterī.

Durban, 22 Octomvrie. Generalul Buller a plecat pe vasul „Havardea Castle“ în Anglia.

NECROLOG. Jalnicii Ioan Cintea, funcţionar regiu în pensiune şi soţia Ioana n. Iacobi; nepoţī: Aurel, Elvira, Ioan, Maria; verī: Ioan, Nicolae, George, cu inima frântă de durere fac cunoscut tuturor rudeniilor, amicilor şi cunoscuţilor perderea din viéţă a prea iubitului lor frate, cumnat, unchiŭ şi vĕr **Nicolae Cintea** medic cercual în Zĕrneştī (com. Făgăraşului), întêmplată în Budapesta la 14 Octomvrie n. a. c. la 9 óre séra, după o suferinţă grea de patru sĕptĕmânī, fiind provĕdut cu sfintele Taine, în etate de 57 anī.

Inmormêntarea s'a făcut la Budapesta în 16 Octomvrie n. a. c. după amédī.

Fie-i ţĕrêna uşóră şi memoria binecuvêntată!

Făgăraş, 19 Octomvrie st. n. 1900.

— In Pojun a rĕposat Vinerī în 19 Octomvrie st. n. căpitanul ces. şi reg. *Aurel Petrovits* din regimentul de infanteriă Nr. 72. Rĕposatul. care a ajuns abia etatea de 38 anī, a fost îmmormântat Dumineca în cimitirul evang. de acolo. Mórtea lui ni-o anunţă soţia sa mult întristată, d-na Elena Petrovits, născ. contesă de Zedtwitz, căreia îi adresăm sincere condolenţe.

DIVERSE.

Epistola unui tată către împĕratul german. Intre numĕroşii soldaţī din imperiul german, carī au fost trimişī în China, se afla şi unicul fiiu al unui bĕtrân strugariŭ, Hugó Heller, din oraşul Essling. Tinĕrul Heller însĕ a fost împuşcat la ordinul comandantului sĕu, pentru-că n'a fost destul de nemilos faţă cu rĕsculaţii, ér sĕrmanul bĕtrân, a cărui unică speranţă a fost fiiul sĕu, în desperarea lui s'a gândit la un lucru mare. Anume, bĕtrânul cu mâna tremurândă a scris o epistolă domnitorului sĕu, împĕratului Wilhelm II. Cuprinsul scrisorei, adresată împĕratului german este următorul:

„Mi-au dus feciorul la miliţiă şi eu sĕrmanul de mine, om sĕrac şi înfrânt de bĕtrâneţe, am rĕmas singur în laborator; nimenī nu m'a întrebat: cum mĕ pot ferici fără el? L'au dus în China, la rĕsboiŭ, şi nu m'au întrebat, că óre eu mĕ învoesc? Séu, că voesce el sĕ mérgă? Al cui e fiul meu? Nu e al meu, al părintelui, care i-a dat viaţă, care l'a crescut cu multe jertfe? Şi totuşī l'au dus. Şi pentru-ce? Pentru-ca câţī-va speculanţī şi liferanţī de-ai împĕratului sĕ se îmbogăţéscă mai mult... Mi-au omorît copilul. Nu inimicul l'a omorît, în contra căruia l'au dus, ci chiar aceia, cu carī împreună se lupta la porunca împĕratului. Ce va fi de mine acum? Cine se va îngriji de mine, când îmbrâncesc lângă masa de lucru? Cine-mī va reda pe fiiul meu? Cine va expia sângele nevinovatului? Décă cine-va îmī omóră un puiŭ de găină, îl dau în judecată, ér décă'mī omóră copilul, acela sĕ nu fie tras la rĕspundere?... Ce, noi milióneie de popóre pentru aceea trăim, pentru aceea ne scăldăm în sudorī, ca împĕratul sĕ cheltuiéscă atâtea milióne. câte numai póte? Miliónele de popóre lucră tóte pentru împĕratul, ér acesta numai pentru sine? Poporul dă împĕratului putere, avuţiă şi uitându-şī de demnitatea omenéscă, îl ridică sus peste el, ca pe o deitate. Impĕratul, fără milionele de popórĕ, este un pribeag, o fiinţă ridiculă, un nimica. Ca şi Milan, fostul rege al Sêrbilor. Şi cu ce plătescī acésta, împĕrate? Cu aceea, că răpescī din jurul nostru copiiī şi-i trimeţī în China, ca sĕ măcelăréscă pe ómeniī, carī nu ne-au greşit absolut nimic şi ca sĕ-ţī jefuéscă! Puternice împĕrate! Décă nu scii ce însémnă, când unei familii i-se răpesce lumina ochilor, copiiī, atuncī trimiteţī fiiul tĕu în rĕsboiŭ. Şi décă nu scī, ce este a fi în luptă, mergī însu-ţī în China, stăi în şirul de bătaie. De alt-cum e şi păcat strigător ceriŭ, sĕ trimiţī multe mii de ómenī la locul de perdare pentru interesele tale, şi pe când aceia îşī varsă sângele, ér pe cei de acasă îi nenorocesc, tu rĕmâi acasă, ţiī vorbirī şi te sĕrbătorescī pe tine însuţī“. Bĕtrânul Heller a trimis acéstă epistolă, scrisă dela inimă, cancelariei cabinetului german. Intrebarea este acum, că óre va fi ea predată împĕratului? Abia e de credut.

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureşianu***
Redactor responsabil: ***Gregoriu Maier.***

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov,
se pot procura următórele cărţi:

Scrierĭ scolare.

Istoria pedagogiei de *V. Gr. Borgovan* O carte nouă şi de mare interes pentru toţĭ bărbaţii de şcólă. Preţul 1 fl. 50 cr. (cu posta 1 fl. 60 cr.)

Istoria Biblică pentru folosul scólelor poporalĭ din diecesa Gherlei. (Cu permisiunea superiorilor). Tipărită în 1898, Partea I (Testamentul vechiŭ) costă 25 cr., ér partea II (Testamentul nou) 20 cr. plus câte 3 cr. porto de fiă-care.

Cântul în şcóla poporală de *Iuliu Pop*, învĕţător în Năsĕud. Teoriă, praxă şi cântărĭ. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Preţul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Manual catechetic pentru primii anĭ şcolasticĭ, ca îndreptar pentru catecheţĭ, învĕţătorĭ şi părinţĭ, prelucrat de *Basiliu Raţiu*, profesor la seminariul din Blaşiu Preţul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

Gramatica limbei române, pentru şcólele inferióre, prelucrată după sistemul fonetismului modern, de *Ioan Papiu*. Partea I. Etimologia. *Ediţiunea II.* Preţul 50 banĭ.

„Invĕţătură creştinéscă" séu ***Catechismul mare*** pentru tinerimea greco-cath. *Ediţiunea III.* (1898). Cu binecuvêntarea episcopului de odinióră al Gherlei, Ioan Alexi. Noua ediţiune a apărut cu îmbunĕtăţirĭ şi e tipărită cu ortografia cu semne. Conţine 284 pag., format 8°, e legată solid şi costă 80 cr. (cu posta 90 cr.)

Cărţi cu preţurĭ reduse.

Atragem atenţiunea cetitorilor asupra cărţilor de mai jos, carĭ se vênd cu preţurĭ reduse, ba chiar *numai pe jumĕtate, de cum s'au vêndut pănă acum.*

1) *Lascar Viorescu,* ***O icónă a Moldovei din 1851*** de *Wilhelm de Kotzebue.* E cunoscută acéstă scriere ca o lucrare istorică de mare valóre în literatura nóstră, Conţine 268 pag. cu tipar curat şi hârtie de lux. Preţul în loc de 4 cor., cum s'a vêndut pănă acum, este adĭ numai *2 cor.* (+ 30 banĭ porto.)

2) ***Poesii*** de *Veronica Micle*, regretata nóstră poetă. Conţine 144 pag. In loc de 3 cor., se vinde numai cu *1 cor. 50 b.* (+ 10 b. porto).

3) ***Poesii complecte*** de Carol *Scrob.* Numele acestui autor este de asemenea bine cunoscut literaţilor noştri şi poesiile lui ocupă un loc frumos în literatura română. Preţul s'a redus dela 4 la *2 cor.* (+ 20 b. porto).

4) ***Instrucţiunea gimnasticei*** în scólele de băeţĭ şi de fete. Cu 57 figurĭ în text, de *D. Ionescu*, profesor de gimnastică la liceul Lazăr şi la şcóla normală de institutorĭ din Bucurescĭ. Preţ. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto) De lipsă e mai cu sémă pentru învĕţătorĭ.

5) ***Originea monedelor*** (a banilor) de *M. C. Suţu*, o interesantă conferenţă ţinută la Ateneul Român din Bucurescĭ. In loc de 1 leu se vinde cu 50 banĭ.

6) ***Poesii*** de *F. M. Stoenescu.* Este o carte mare de 252 pag. cu esterior plăcut şi bine îngrijit. Autorul e de asemenea cunoscut în literatura română şi versurile sale frumóse nu au lipsă de laudă, căcĭ se laudă de sine. In loc de 4 cor. se vinde cu 2 cor. (+ 10 b. porto.)

7) ***„Vréĭ sĕ te iubéscă bărbatul?*** Broşura cu acest titlu conţine poveţe practice seriόse şi fórte potrivite pentru familiile bune. Preţul dela 1 cor s'a redus la 50 b. (+ 5 b. porto).

Cursul la bursa din Viena.

Din 22 Octomvre n. 1900.

Renta ung. de aur 4%	113.75
Renta de coróne ung. 4%	90.65
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	119.50
Impr. căil. fer. ung. înargint. 4½%	98.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	90.40
Bonurĭ rurale croate-slavone	92.—
Impr. ung. cu premii	163.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	138.50
Renta de argint austr.	96.65
Renta de hârtie austr.	96.35
Renta de aur austr.	114.10
Losurĭ din 1860	131.50
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.98
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	646.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	646.75
Napoleondorĭ	19.21
Mărcĭ imperiale germane	117.70
London vista	240.78
Paris vista	95.89
Rente de coróne austr. 4%	97.30
Note italiene	90.30

Cursul pieţei Braşov.

Din 23 Octomvre n. 1900.

Bancnota rom.	Cump.	19.04	Vênd.	19.06
Argint român.	Cump.	18.80	Vênd.	18.90
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.20	Vênd.	19.26
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.50

PUBLICAŢIUNE.

Comisiunea pentru conscrierea virilistilor ţine în 3 Novembre a. c. la 3 óre p. m. şedinţă publică în sala de şedinţe a sfatului, prentru ca sĕ compună lista virilistilor oraşului Braşov pe anul 1901.

Acésta se comunică publicului cu acel adaus, că fie-cine se póte presenta naintea acestei comisiunĭ spre a-şĭ validita eventuala sa aspiraţiune îndreptăţită de a fi primit în lista virilistilor.

Braşov, în 22 Octobre 1900.

Comisiunea orăşenéscă pentru conscrierea virilistilor.

Graef m. p.
conducĕtor.

„Gazeta Transilvaniei" cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la librăria Nic. I. Ciurcu şi la Eremias Nepoţii.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.